

28.8.2023

221/00.04.03/2023

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Kommenttipyyntö tuulivoimarakentamisen suunnittelu oppaan päivitysluonnoksesta Dnro
VN/19171/2023 YM

Lausunto tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan päivitysluonnoksesta

Ympäristöministeriö ajantasaistaa vuonna 2016 julkaistun oppaan tuulivoimarakentamista, jossa käsitellään kaavoitusta, ympäristövaikutusten arviointia ja lupamenettelyjä. Keskeistä on tuulivoimarakentamista ohjaavien lakien sisällön kuvausten ajantasaistaminen. Oppaassa ei kuitenkaan ole vielä huomioitu vuonna 2025 voimaan tulevaa rakentamislakia vaan opas on päivitetty voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain säännösten mukaisesti. Opas ennättää olla lainsäädännön osalta ajan tasalla vain vuoden 2024. Tämä tiedostetaan lausuntopyyntönsä saatekirjeessä. Päivitysten sujuvuuteen jatkossa on hyvä varautua jo tätä opasta laadittaessa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto lausuu tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan päivityksen luonnoksesta seuraavaa:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan päivitystä tarpeellisena ja kiittää lausunnonannon mahdollisuudesta. Tällä hetkellä Suomeen rakennetaan uusia teollisen mittaluokan tuulivoimaloita enemmän kuin koskaan ja kiihtyvällä tahdilla. Myös Pohjois-Karjalassa on ensimmäistä kertaa kaavoitusprosessissa pidemmälle ehtineitä hankkeita, joiden toivoisi toteutuvan. Pohjois-Karjalassa on tällä hetkellä vireillä kaavoitusprosessissa kolme teollisen mittakaavan tuulivoimatuotannon hanketta Heinävedellä ja Liperissä, yhteensä noin 250–300 MW. Ensimmäiset tuulivoimakaavat ovatkin hyväksymiskäsittelyssä nopeimmillaan jo puolen vuoden kuluessa. Näiden lisäksi on muutamia maakuntaliitolla tällä hetkellä tiedossa olevaa eriasteista suunnitelmia teollisen mittakaavan tuulivoimahankkeista Pohjois-Karjalassa.

Kun aiemmin uusien tuulivoimaloiden sijaintisuunnittelua ohjasi tuulisuus, nyt tuulivoimateknologian ja tuulivoimaloiden koon kasvun myötä rakentamisen edellytykset ovat tältä osin maassamme tasa-arvoisemmat. **Maakuntaliitto muistuttaa, että lähinnä tutka- ja sensorivaikutusten sekä sähköverkon kapasiteettiongelmiä takia Itä-Suomen eikä etenkään Pohjois-Karjalan tuulivoimapotentiaalia ole pystytty millään tavalla edelleenkaan hyödyntämään.** Oppaan esittelemä vaikutusten arviointiprosessi tyssää tyyppillisesti lakiin puolustusvoimista ja aluevalvonnasta. **Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toivoo nopeita päätöksiä, miten Itä-Suomen kokemaa haittaa voidaan eri tavoin kompensoida.** Pohjois-Karjalassa on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana vireillä noin 80 tuulivoimahanketta (yli 1300 voimalaa), jotka ovat merkittävältä osin kilpistyneet sensorivaikutuksiin.

Opas tuo hyvin esille maakuntakaavan roolin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttajana ja merkitykseltään vähintään seudullisten maankäyttökysymysten ratkaisijana huomioiden kaavan muun sisällön ja esittämistavan.

28.8.2023

221/00.04.03/2023

Maakuntakaavan ohjausvaikutus kuvataan hyvin selkeästi todeten, että kaavassa osoitettu tv-alue ja sen rajausta täsmentyvät kuntakaavassa tarkempien selvitysten perusteella. Myös tuulivoima-alueen poikkeaminen maakuntakaavasta eli hyväksyttävä eroavuus käsitellään. Oppaassa todetaan, että maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Pohjois-Karjalassa laaditaan parhaillaan tuulivoimamaakuntakaavaa, sillä voimassa olevat merkinnät vanhentuvat teknologian mahdollistaessa rakentamisen myös muualle kuin tuulisimpe vaarojen lakialueille, mitkä usein myös tutka- ja sensorivaikutuksiltaan olisivat olleet mahdottomia toteuttaa. Maakuntaliiton mielestä oppaassa on käsitelty hyvin maakuntakaavataso yleispiirteisyyden tuoma joustavuus, mutta myös kaavan omat velvoitteet.

Opas ei kiinnitä huomioita tarpeeseen hahmottaa tuulivoimarakentamisen kokonaiskuva. Erityisesti vilkkaasti tuulivoimaa rakentavien maakuntien raja-alueilla voi olla vireillä pienellä alueella lukuisia tuulivoiman kehityshankkeita, joita vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan vain omina kokonaisuuksinaan. Tyypillisesti vaikutukset eivät tunne maakuntarajoja saati hankkeiden rajoja, joten kokonaiskuva jää hämärän peittoon kaikilta kaikilta viranomaisilta. Maakuntakaava on erinomainen suunnitteluväline ylimaakunnallisten maankäytön asioiden yhteensovittamiseen, mutta sen roolia tulisi edelleen vahvistaa ja lisätä tuulivoimaoppaaseen mahdollisesti tätä koskevaa ohjeistusta.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Maakuntahallitus

Lisätietoja:

Pasi Pitkänen, aluesuunnittelupäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 040 083 2572

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.